

БЕКІТІЛГЕН

Директорлар кеңесінің

Акционерлік қоғам

"АСКО" сақтандыру компаниясы "

№ СД-16-23 хаттамасы

2023 жылғы «05» сәуірдегі.

ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕСІ «АСКО-дан КАСКО» АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІ

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы Ереже «КАСКО-дан АСКО» автомобиль көлігін ерікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі мәтін бойынша - АТ) жасасудың, орындаудың және тоқтатудың жалпы тәртібі мен шарттарын айқындайды.

Осы Ережеге сәйкес жасалған сақтандыру шартына қол қоя отырып, Сақтанушы шарт жасасқанға дейін оған толық ақпаратты:

- мыналарды қамтитын сақтандыру шарты жасалуы мүмкін шарттар туралы: сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелдері, сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, сондай-ақ сақтандыру төлемін (сақтандыру өтемін) жүзеге асыру тәртібі, оның ішінде сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталуы туралы өтінішпен бірге ұсынылуы қажет құжаттардың тізбесі;
- Сақтанушыда немесе Пайда алушыда сақтандырылған мүлікті сақтауда мүліктік мүдденің болмауының заңнамада көзделген ықтимал салдарлары туралы;
- сақтандыру сыйлықақысының мөлшеріне әсер ететін мән-жайлар туралы, сақтандыру сыйлықақысын төлеу тәсілдері мен мерзімдері (кезеңділігі), сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) төлемеу, толық мөлшерде төлемеу немесе уақтылы төлемеу салдарлары туралы;
- Сақтандырушы қолданатын франшизалар және сақтандыру оқиғаларының тізбесінен алып тастаулар туралы, сондай-ақ сақтандыру төлемінен бас тартуға немесе оның мөлшерін қысқартуға әкеп соғуы мүмкін сақтандыру қызметтерін алушының іс-әрекеттері туралы;
- сақтандыру шартын жасасу үшін қосымша шарттардың болуы туралы, оның ішінде сақтандыруға жататын АТ-ны қарау қажеттігі туралы;
- сақтандыру шартын жасасу туралы ұсынылған өтініш негізінде сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (үлгі есебі) және сақтандыру тәуекелін бағалау нәтижелері бойынша сақтандыру сыйлықақысының, сақтандыру сомасының немесе өзге де сақтандыру шарттарының мөлшерінің ықтимал өзгеруі туралы;
- Сақтанушының (Пайда алушының) жылдық төлемге қатысты өтініштерін қарау мерзімдері туралы, сондай-ақ құзыретті органдардан және (немесе) бөгде ұйымдардан Сақтандырушының оқиғаны сақтандыру жағдайы деп тану туралы немесе сақтандыру төлемінің мөлшері туралы шешім қабылдау мүмкіндігіне тікелей байланысты ақпарат алу қажеттігіне байланысты мұндай мерзімдерді ұзарту жағдайлары туралы;
- сақтандырылушыға АТ зақымданған жағдайда келтірілген залалды есептеу принциптері туралы, сондай-ақ тозуды есептеу тәртібі туралы (сақтандыру шартында осындай шарт болған жағдайда);
- сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғалар басталған кезде құжаттарды қабылдау орындарының мекенжайлары және құжаттарды қабылдау тәртібі туралы, оның ішінде Сақтандырушының сайтында тиісті ин-формацияны орналастыру арқылы.

1-БАП. САҚТАНДЫРУ СУБЪЕКТІЛЕРІ

1.1. Сақтандырушы - Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыру үшін құрылған, белгіленген тәртіппен сақтандыру қызметін жүзеге асыруға лицензия алған "АСКО" сақтандыру компаниясы "акционерлік қоғамы.

1.2. Сақтандырушының атынан сақтандыру шарттарын Сақтандырушының уәкілетті қызметкерлері мен сақтандыру агенттері (заңды және жеке тұлғалар) тиісті шарттар немесе сенімхаттар негізінде жасаса алады.

1.3. Сақтандырушы сақтандыру тәуекелін бағалауды жүзеге асырады, сақтандыру сыйлықақыларын (сақтандыру жарналарын) алады, шығындардың (залалдың, зиянның) мөлшерін айқындайды, сақтандыру төлемдерін жүргізеді, сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді орындауға байланысты өзге де іс-әрекеттерді жүргізеді.

1.4. Сақтандырушымен заңда, өзге де құқықтық актіде немесе шартта көзделген негізде иелік ететін АТ-ны сақтандыру шартын жасасқан әрекетке қабілетті жеке не заңды тұлға Сақтанушы болып табылады.

1.5. АТ заңға, өзге де құқықтық актіге немесе осы мүлікті сақтауға шарт-мүддесі бар тұлғаның (Сақтанушының немесе Сақтанушы тағайындаған тұлға - Пайда алушының) пайдасына сақтандырылуы мүмкін. Пайда алушы сақтандыру шартында көрсетіледі.

1.6. Сақтандырушы Пайда алушыдан Сақтанушыдағы міндеттерді қоса алғанда, бірақ Пайда алушы сақтандыру өтемін төлеу туралы талап қойған кезде ол орындамаған міндеттерді орындауды талап етуге құқылы.

1.7. Сақтанушының немесе Пайда алушының сақтандырылған мүлікті сақтауға мүддесі болмаған кезде жасалған сақтандыру шарты жарамсыз болады. Жарамсыз мәміле, оның жарамсыздығына байланысты мәмілелерді қоспағанда, заңдық салдарға әкеп соқпайды және ол жасалған кезден бастап жарамсыз болады. Мұндай шарттар бойынша сақтандыру төлемдері жүргізілмейді.

1.8. Жүргізуші - заңда белгіленген тәртіппен АТ басқаруға жіберілген және сақтандыру шартында көрсетілген жеке тұлға.

АТ басқаруға жіберілген және оны басқаруға құқығы бар тұлғалар: Сақтанушының ВТС АҚЖ БЖ полисі бойынша сақтандырылғандар, сондай-ақ Сақтандырылғандардың қатысуымен АТ басқаруға құқығы бар тұлғалар.

Сақтанушы Жүргізушіні жасалған сақтандырудың шарттарымен және мазмұнымен таныстыруға міндетті. АТ басқару уақытында Жүргізуші Сақтанушының осы Қағидаларда көрсетілген міндеттерін орындайды. Жүргізушінің Сақтанушының міндеттерін орындамауы Сақтанушының осы міндеттерді орындамауы сияқты салдарға әкеп соғады.

2-БАП. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫ

2.1. Сақтандыру шарты - бұл келісім, оған сәйкес Сақтандырушы көзделген оқиға (сақтандыру жағдайы) басталған кезде келісілген ақыға (сақтандыру сыйлықақысына) Сақтанушыға (Пайда алушыға) белгілі бір сақтандыру сомасы шегінде осы оқиға салдарынан сақтандырылған АТ-ға келтірілген залалды өтеуге міндеттенеді.

2.2. Сақтандыру шарты АТ-ның әрбір бірлігіне жазбаша нысанда жасалады.

3-БАП. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

3.1. Осы Ережеге сәйкес сақтандырылған АТ-ның және орнатылған қосымша жабдықтың жоғалуы (қирау) немесе зақымдану тәуекелімен байланысты Сақтанушының мүліктік мүдделері сақтандыру объектісі болып табылады (егер бұл сақтандыру шарттарында көзделсе).

3.2. Сақтандыруға жеңіл, жүк автомобиль көлігі, тіркемелер, жартылай тіркемелер, жасаушы зауыттың жиынтығына кірмейтін, бірақ АТ-ға орнатылған және сақтандыруға арналған өтініште, сақтандыру шартында және АТ-ны тексеру актісінде көрсетілген жабдықтар қабылданады.

3.3. Мыналар сақтандыруға жатпайды:

- мототранспорт;
- пайдалану мерзімі 15 жылдан астам көлік;
- жолаушыларды тасымалдау үшін пайдаланылатын көлік (такси);
- каршерингтік көлік;
- қолданыстағы кедендік нормалар мен ережелерді бұза отырып, ҚР аумағына әкелінген немесе ҚР мемлекеттік билік органдары мен Интерпол органдарының ақпараттық дерекқорында бұрын ұрланған, сондай-ақ сәйкестендіру нөмірлері өзгертілген деп есептелген;
- өрт қауіпті және жарылыс қауіпті заттар мен заттарды тасымалдау үшін пайдаланылатын.

3.4. Сақтандыруға қосымша жабдық (бұдан әрі - МДҰ) ретінде АТ пайдалану процесінде орнатылған, су жиынтығына кірмейтін жабдық пен керек-жарақтар қабылдануы мүмкін.

3.5. МДҰ ол орнатылған АТ-дан бөлек сақтандыруға жатпайды. Егер осы Ереженің талаптарында арнайы шарттар көзделмесе, онда МДҰ-ны сақтандыруға АТ-ны сақтандыруға қатысты осы Ереженің талаптары толық қолданылады.

4-БАП. САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІ

4.1. Туындаған жағдайда сақтандыру шарты қосылатын болжамды оқиға сақтандыру тәуекелі болып табылады.

4.2. Сақтандырушы Сақтанушы таңдаған тәуекелдер бойынша сақтандыруды қорғауды қамтамасыз етеді:

4.2.1. **«Басқаруға жіберілген тұлғалардың АТ басқару кезіндегі ЖКО»** - жол-көлік оқиғасы - сақтандырылған АТ-ның жол бойымен және оның қатысуымен қозғалысы процесінде туындаған оқиға. (ауытқу жағдайларын қоспағанда, соғылу, аударылу, соқтығысу және т.б.) сақтандыру шартында Водит ретінде көрсетілген тұлғаны АТ-ны басқару кезінде болған, сондай-ақ тұрақта не өздігінен жүру кезінде басқа механикалық көлік құралының зақымдануы;

4.2.2.. **«Үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы іс-әрекеттері»** - үшінші тұлғалардың АТ-ға қатысты құқыққа қарсы іс-әрекеттер жасауы немесе жасауға әрекет етуі (құжаттары мен кілттері жоқ айдап әкету, тонау, тонау, бұзақылық, өртеу, ұрлау);

4.2.3. **«Дүлей апаттар»** - АТ-ға табиғи құбылыстың, оның ішінде бұршақ, жер сілкінісі, дауыл, дауыл, найзағай соққысы, су тасқыны, торф, тау опырылымы, көшкін, жанартау, торнадо, тайфун, цунами атылуының сыртқы әсері, оның ішінде АТ-ны мол жауын-шашыннан және (немесе) ағынды (нөсерлі) кәріздің ақаулығынан болған;

4.2.4. **«Өзге де күтпеген оқиғалар»** мыналарды қамтиды:

- **«Өрт»** - темекі шегу нәтижесінде АТ салонының жай-күйінің жергілікті зақымдануын қоспағанда, сыртқы әсер ету, өздігінен жану салдарынан пайда болған бақыланбайтын жану немесе жарылыс (оның ішінде соққы толқынының әсері);

- «**Топыраққа құлау**» - көлік құралдарының қозғалысы және (немесе) тұрағы үшін жайластырылған немесе бейімделген жасанды құрылыстың топырағының, жол жабынының немесе жабынының шөгуі нәтижесінде болған АТ-ның зақымдануы;
- «**Жануарлардың іс-қимылы**» - жануарлардың іс-қимылы нәтижесінде, салон элементтерінің және тек қана ішінен қолжетімді басқа да элементтердің зақымдануы салдарынан АТ-ның сыртқы зақымдануы;
- «**Су құбырының, жылыту немесе кәріз жүйелерінің авариялары салдарынан зақымдануы**» - АТ-ның су құбырының, жылыту немесе кәріз жүйелерінің авариясы салдарынан болған сумен зақымдануы;
- «**Техногендік авария**» - қауіпті объектіде қолданылатын құрылыстардың, техникалық құрылғылардың зақымдануы немесе бұзылуы, жарылыс, қауіпті заттардың шығарылуы, техникалық құрылғылардың істен шығуы немесе зақымдануы, технологиялық процесс режимінен ауытқу, су қоймасынан су ағызу, өнеркәсіптік және ауыл шаруашылығы ұйымдарының пайдалану кезінде туындаған сұйық қалдықтары салдарынан болған қауіпті объектідегі аварияның салдарынан АТ-ның зақымдануы қауіпті объект болған және зиян келтіруге әкеп соққан;
- «**Шығып кеткен немесе құлаған заттың зақымдануы**» - АТ-ға бөгде заттың сыртқы механикалық әсері (оның ішінде дөңгелектердің астынан қиыршық тас, тас және басқа да қатты фракциялардың лақтырылуы).

4.2.5. «**Жолдағы техникалық көмек**» - АТ-ны пайдалану нәтижесінде оның күтпеген істен шығуы, атап айтқанда дөңгелек шинасындағы қысымның төмендеуі, аккумулятор батареясының разряды, отын бағында отынның болмауы, АТ-ны эвакуациялауды, Жүргізушіні ЖКО орнынан өткізуді, ақауларды компьютерлік диагностикалауды және/немесе телефон арқылы.

4.3. ЕҰ ол белгіленген АТ сақтандыруға қабылданатын тәуекелдер бойынша ғана сақтандырылуы мүмкін.

5-БАП. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ

5.1. Сақтандыру шартында көзделген, АТ-ның және (немесе) онда белгіленген МДҰ-ның зақымдануына, жоғалуына (жойылуына) және (немесе) АТ-ның зақымдануына, жоғалуына (жоғалуына) байланысты қосымша шығыстарға (шығындарға) әкеп соқтырған және Сақтандырушының міндетіне әкеп соққан күтпеген оқиға сақтандыру жағдайы болып табылады сақтандыру өтемін төлеуге құқылы.

5.2. Сақтандыру қорғауы:

- құрал-саймандар жиынтығының, дәрі қобдишасының, өрт сөндіргіштің, авариялық тоқтату белгісінің, тұрақты айдап әкетуге қарсы құралдардың ұрлануы, зақымдануы немесе жойылуы, егер соңғысы АТ дайындаушы зауыт белгілемесі немесе МДҰ ретінде сақтандырылмаса;
- АТ мемлекеттік тіркеу белгілерін ұрлау, жоғалту немесе зақымдау;
- үшінші тұлғалардың қасақана әрекеттері нәтижесінде дөңгелектердің зақымдануын қоспағанда, АТ-ның басқа элементтеріне келтірілген залалға байланысты емес дөңгелектердің (шиналардың, дөңгелектер дискілерінің, дөңгелектер қалпақтарының) зақымдануы. Кез келген жағдайда, егер мұндай пайдалануға шиналардың қанағаттанарлықсыз тұруы салдарынан тыйым салынса, АТ пайдалану нәтижесінде туындаған залал өтелмейді;
- оны пайдалану кезінде АТ бөлшектерінің, тораптары мен агрегаттарының сынуы, істен шығуы, істен шығуы. (осы тармақта сипатталған оқиғалардың сынуы, істен шығуы немесе басқасы ЖКО салдары болып табылатын ЖКО нәтижесіндегі зақымдануды қосуға байланысты)оның ішінде агрегаттардың ішіне бөгде заттар мен заттардың түсуі салдарынан. (су соққы және т.б.), сондай-ақ,

егер сақтандыру шарттарында «Жолдағы техникалық көмек» тәуекелі көзделмесе, қолданыстағы заңнамада белгіленген пайдалануға қойылатын талаптардың бұзылуы салдарынан;

- сақтандырылған АТ-ның от алдыру кілттерінің жоғалуы. Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға басталғаннан кейін кілттерді және (немесе) тіркеу құжаттарын Сақтандырушыға ұсынбау, зорлық-зомбылық қолданумен немесе қарақшылықпен ұштасқан тонаудың нәтижесінде тіркеу құжаттары және (немесе) кілттер АТ-мен бірге ұрланған жағдайларды қоспағанда, оларды үшінші тұлғаларға қолжетімді жерде қалдыру ретінде қаралады;

- сақтандыру шайынан туындауы мүмкін моральдық зиян, жанама және өзге де шығыстар (айыппұл, жіберіп алған пайда, жай, АТ-ны сақтауға байланысты шығыстар, командирлік шығыстар, өзге де шығындар, оның ішінде кепілдік мерзімінің өтуіне байланысты шығындар және т.б.);

- АТ (МДҰ) қалпына келтіру жөндеу немесе МДҰ орнату кезінде жіберілген АТ (МДҰ) зауыттық ақауы немесе ақауы себебінен туындаған залал;

- сақтандыру жағдайына тікелей байланысты емес залал, сондай-ақ сақтандыру жағдайы кезінде АТ-да болған мүлікке келтірілген залал, егер оны сақтандыру көзделмесе;

- тасымалданатын заттардың, жолаушылардың немесе Жүргізушінің орын ауыстыруы нәтижесінде АТ-ның немесе МДҰ-ның зақымдануы, егер мұндай орын ауыстыру сақтандыру жағдайының салдары болып табылмаса, сондай-ақ АТ қатысты жұмыстарды орындау немесе қызметтер көрсету кемшіліктерінің салдарынан (жуу (тазалау), тиеу (босату), тасымалдау (эвакуациялау), жөндеу, техникалық қызмет көрсету, тю-нинг, отын құю және т.б.) т.);

- Сақтанушының, Сақтандырушының, Пайда алушының, – туыстары мен отбасы мүшелерінің абайсызда немесе қасақана әрекеттері нәтижесінде туындаған залал;

- бір оқиға нәтижесінде АТ сыртқы бөлшектері зақымдалмай (әйнектеуден басқа) ішіндегі салон мен жабдықтың ішкі әрлеу бөлшектері мен элементтерінің зақымдануы;

- «Сырып кеткен немесе құлаған заттың зақымдануы» нәтижесінде АТ ішіндегі салон мен жабдықтың ішкі әрлеу бөлшектері мен элементтерінің зақымдануы;

- АТ шанағы әйнектерінің (шатыр әйнектерін қоса алғанда) және сыртқы жарықтандыру аспаптары әйнектерінің (сынықтары) ұзындығы 5 мм-ден кем, бөлшектері (сынықтары) ауданы 0,1 см²-ден кем және (немесе) ұзындығы 1 см-ден кем зақымдалмаған лак-бояу жабындысының, ұзындығы 5 см-ге дейінгі сызаттар, бітеулер және майысулар түріндегі доңғалақ дискілерінің жергілікті зақымданулары.

5.3. Сақтанушының, Жүргізушінің немесе Пайда алушының мынадай іс-әрекеттері немесе әрекетсіздігі нәтижесінде залалдың (залалдардың) басталуы сақтандыру жағдайы болып табылмайды және өтелуге жатпайды:

- нормативтік актілерге сәйкес пайдалануға тыйым салынған көрінеу ақаулы АТ басқару не көрінеу ақаулы МДҰ пайдалану;

- алкогольдік немесе есірткілік масаң күйдегі және (немесе) уытты немесе седативті әсер ететін препараттардың немесе заттардың әсеріне ұшыраған адамды АТ басқару;

- Жүргізуші не АТ басқару құқығынан айырылған Жүргізуші болып табылмайтын адамның АТ басқаруы;

- өрт қауіпсіздігі ережелерін және қауіпті заттар мен заттарды сақтау және тасымалдау ережелерін бұзу;

- АТ-ны жүргізуге үйрету мақсатында немесе жарыстарға қатысу үшін пайдалану;

- АТ және ЕҰ дайындаушы зауыт көздеген шарттарды бұза отырып пайдалану;
- егер Жүргізуші Жол қозғалысы ережелерін бұза отырып, жол-көлік оқиғасына дейін орын қалдырса не мас күйін куәландырудан өтуден жалтарса, не жол-көлік оқиғасынан кейін алкогольдік ішімдіктерді, есірткіні, психотроптық немесе өзге де есеңгірететін заттарды көрсетілген куәландыру немесе мұндай куәландырудан босату;
- егер Сақтанушы, Пайда алушы немесе Жүргізуші салонда Жүргізуші болмаған кезде оның тұрағы немесе тоқтауы кезінде АТ есіктерін немесе терезелерін ашық (құлыппен жабылмаған) қалдырса, АТ-ның зақымдануы немесе жоғалуы (жойылуы);
- егер Сақтанушы, Пайда алушы немесе Жүргізуші үшінші тұлғаларды жолаушылар ретінде тасымалдау жөніндегі коммерциялық (кіріс алу мақсатында) қызметті жүзеге асырса не сақтандырылған АТ-ны каршеринг шарттарымен жалға немесе қайта беруге берген жағдайда, АТ-ның зақымдануы немесе жоғалуы (жойылуы).

5.4. Осы Ереженің негізінде сақтандыру шартын жасай отырып, Сақтанушы өзінің осы бапта көрсетілген жағдайларда сақтандырылушыға АТ-ға және (немесе) онда белгіленген ЕҰ-ға зиян келтірілген кезде Сақтандырушының сақтандыру өтемін төлеу жөніндегі міндеттемелерін мойнына алмайтындығын растайды және онымен келіседі.

6-БАП. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫ ЖӘНЕ НАҚТЫ ҚҰНЫ

6.1. Сақтандыру шартында белгіленген сома сақтандыру сомасы болып табылады, оның негізінде сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) мөлшері және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері белгіленеді.

6.2. Сақтандыру сомасы АТ-ның нақты (нарықтық) құнынан, яғни оның сақтандыру шарты жасалған күнгі тұрған жеріндегі құнынан аспауға тиіс.

МДҰ-ның сақтандыру сомасы АТ-ның сақтандыру сомасының 10 (он)% -ынан аспауы тиіс.

6.3. Сақтандыруға ұсынылған АТ және ЕҰ-ның нақты (нарықтық) құнын Сақтандырушы сақтандыруға арналған өтініштің деректері мен АТ және ЕҰ-ның құнын растайтын құжаттар негізінде олардың бастапқы құнын және амортизация нормаларын ескере отырып белгілейді. Тараптардың келісімі бойынша мұндай құжаттар:

сатып алу-сату шарты;

- анықтама-шот;

- дайындаушы зауыттың немесе ресми дилердің (сатушының) шот-фактурасы;

- чектер, түбіртектер және басқа да төлем құжаттары;

- АТ-ның нақты (нарықтық) құнын анықтауға мүмкіндік беретін тәуелсіз маманның қорытындысын қоса алғанда, дилерлердің прайс-парақтары және тараптардың келісімі бойынша өзге де құжаттар.

7-БАП. САҚТАНДЫРУШЫНЫ ӨТЕУ ЛИМИТІ

7.1. Сақтандыру шартында енгізілген сақтандыру сомасы Сақтандырушының өтеу лимиті (жауапкершіліктің шекті мөлшері) болып табылады.

7.2. Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартында Сақтандырушыны өтеу лимиті:

7.2.1. **«Бірінші сақтандыру жағдайы бойынша»** - сақтандыру сомасы сақтандыру шартының бүкіл қолданылу кезеңі үшін бір сақтандыру жағдайы бойынша Страховщикті өтеу лимиті болып табылады. Сақтандырушы АТ-ның зақымдануының барлық жағдайлары туралы Сақтандырушыға хабарлауға міндетті. Сақтандыру шартының қолданылуы бірінші сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін тоқтатылады.

7.2.2. **«Сақтандыру сомасы таусылғанға дейін»** - сақтандыру сомасы сақтандыру шартының қолданылу уақытында болған барлық сақтандыру жағдайлары бойынша Сақтандырушыны орналастырудың жиынтық лимиті болып табылады. Сақтандыру шарты орындалды деп есептеледі және сақтандыру сомасының мөлшеріне баламалы мөлшерде жиынтық сақтандыру өтемін төлеген сәттен бастап немесе сақтандырылған АТ-ның айдап әкетілу немесе «толық жойылу» фактісі бойынша сақтандыру өтемін төлегеннен кейін өз қолданысын тоқтатады.

7.2.3. Жол полициясы қызметкерлерінің қатысуынсыз жол-көлік оқиғасы туралы құжаттарды ресімдеу кезінде «АТ басқаруға жіберілген адамдардың басқаруы кезіндегі ЖКО» тәуекелі бойынша өтеу лимиті 300 000 (үш жүз мың) теңгені құрайды.

7.2.4. Өтеу лимитінің түрі сақтандыру шартында көрсетіледі. Егер өтеу лимитінің түрі көрсетілмесе, онда «Сақтандыру сомасы таусылғанға дейін» лимиті белгіленген болып есептеледі.

8-БАП. ЗАЛАЛДЫ ӨТЕУ ЖҮЙЕСІ

8.1. Осы Қағидалар бойынша залалды өтеу залалды өтеу жүйесіне байланысты жүргізіледі.

8.2. Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартымен залалды өтеу жүйелерінің бірі:

8.2.1. **«Ескі үшін ескі»** - сақтандыру өтемақысын төлеу ауыстырылуға жататын бөлшектердің (қосалқы бөлшектердің) тозуын ескере отырып жүзеге асырылатынын көздейді. Тозу пайызы уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген тәртіппен айқындалады.

8.2.2. **«Ескісі үшін жаңа»** - сақтандыру өтемақысын төлеу сақтандыру жағдайы нәтижесінде ауыстырылуға жататын тараптар мен бөлшектердің тозуын ескермей АТ қалпына келтіруге маманданған ұйымның (бұдан әрі - ТҚК) шоты негізінде жүзеге асырылатынын көздейді. Бұл жүйе пайдалану мерзімі 7 жылға дейінгі АТ қатысты қолдануға жатады.

8.3. **«Жолдағы техникалық көмек»** тәуекелі бойынша өтеу ЖКО/сыну кезінде АТ-ны эвакуациялау, ЖКО орнынан жүргізушінің трансферті, ажыратылған аккумулятор кезінде қозғалтқышты іске қосу, доңғалақты ауыстыру, доңғалақтарды айдау, құлыптарды және/немесе АТ-ны қыздыру, отын тиеу, телефон арқылы техникалық және заң консультациясы бойынша қызметтерді ұйымдастыру арқылы жүзеге асырылады сақтандыру шарттарында көзделген.

9-БАП. ФРАНШИЗА

9.1. Франшиза - өтеуге жатпайтын және сақтандыру сомасынан бөлінген процент түрінде немесе белгіленген мөлшерде белгіленетін шығындардың бөлігі.

9.2. Франшиза мөлшері сақтандыру шартында белгіленеді.

9.3. Сақтандыру шарттарына сәйкес франшиза «шартты» (егер оның мөлшері франшиза мөлшерінен аспаса Сақтандырушы залалды өтеуден босатылады, алайда егер залалдың мөлшері франшиза мөлшерінен асып кеткен жағдайда оны толық өтейді) және «шартты емес» (сақтандыру төлемінің мөлшері залал сомасы мен фран-шиза арасындағы айырма ретінде айқындалады) болуы мүмкін.

9.4. Егер сақтандыру шартында франшизаның түрі көрсетілмесе, франшиза «сөзсіз» деп есептеледі.

10-БАП. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ, САҚТАНДЫРУ ТАРИФИ

10.1. Сақтандыру шартын жасасқан кезде Сақтандырушы Сақтанушы не оның өкілі төлеуге тиіс сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін айқындайды.

10.2. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтандырушы шарттың талаптарына және күріш дәрежесін бағалауға сүйене отырып, сақтандыру шартын жасасу сәтіндегі қолданыстағы тарифтерге сәйкес айқындайды.

10.3. Сақтандыру тарифі - сақтандыру объектісі мен сақтандыру тәуекелінің сипатын, сондай-ақ сақтандырудың басқа да шарттарын ескере отырып, сақтандыру сомасының бірлігінен сақтандыру сыйлықақысының ставкасы.

10.4. Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін айқындау кезінде мөлшері сақтандыру тәуекелінің факторларына, оның ішінде алдыңғы сақтандыру нәтижесіне байланысты айқындалатын базалық тарифтерге түзету коэффициенттерін қолдануға құқылы.

10.5. Сақтандыру шартының талаптарымен Сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысын төлеу бойынша кейінге қалдыру/бөліп төлеу ұсынылуы мүмкін.

10.6. Кейінге қалдыру кезеңінде сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы Сақтандырушының жазбаша талап етуі бойынша осындай талап қойылған күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірілмейтін мерзімде сақтандыру сыйлықақысын толық төлеуге міндетті. Талап орындалмаған жағдайда Сақтандырушы сақтандыру өтемін төлеу кезінде сақтандыру сыйлықақысының тиесілі бөлігін ұстап қалуға құқылы.

10.7. Сақтандыру сыйлықақысы (бірінші сақтандыру жарнасы) сақтандыру шарты белгілеген мерзімде және (немесе) мерзімінен бұрын төлеу туралы талап қойылған күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күн ішінде төленбеген кезде сақтандыру шарты Сақтандырушының бастамасы бойынша бұзылуы мүмкін.

Кейінге қалдырылған сақтандыру сыйлықақысын (бірінші сақтандыру жарнасын) мерзімінен бұрын төлеу туралы талапты орындамаудың өзге салдарлары сақтандыру шартында көзделуі мүмкін.

10.8. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы немесе оның өкілі қолма-қол ақшамен немесе сақтандыру шартының талаптарына сәйкес мөлшерде, тәртіппен және мерзімде қолма-қол ақшасыз есеп айырысу жолымен төлейді.

10.9. Сақтандыру сыйлықақысын қолма-қол емес нысанда төлеген кезде Сақтанушы төлем тапсырысында сақтандыру сыйлықақысын төлеу жүзеге асырылатын сақтандыру шартының нөміріне және (немесе) шоттың нөмірі мен күніне (егер төлем Сақтандырушы ұсынған шоттың негізінде жүзеге асырылса) сілтеме жасауға міндетті. Сыйлықақы ақшаны Сақтандырушының есеп шотына есептеген кезде төленген болып есептеледі.

Сақтандыру сыйлықақысын қолма-қол ақшамен төлеген кезде сыйлықақы Сақтандырушының кассасына ақша енгізілген күннен бастап төленген болып есептеледі.

2 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ, ОРЫНДАУ ЖӘНЕ ТОҚТАТУ ТӘРТІБІ

11-БАП. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

11.1. Сақтандыру шарты Сақтанушы сақтандыруға жазбаша өтініш жасаушыға тікелей жүгінген кезде жасалады.

11.2. Сақтандыруға арналған өтініште мынадай мәліметтер болуға тиіс:

- - Сақтанушының деректері (тегі, аты, әкесінің аты, ЖСН немесе БСН жарлығымен ұйымның атауы, толық мекенжайы, телефон нөмірлері және басқа байланыс құралдары).
- - АТ деректері және оның жиынтығы (маркасы, моделі, есіктерінің саны, түсі, тіркеу нөмірі, қозғалтқыштың қуаты мен көлемі, шығарылған жылы, нақты (нарықтық) құны, МДҰ-ның сақтандырылуға жататын тізбесі мен құны, бірегей клю-кінің саны, айдап әкетуге қарсы сигнализацияның болуы), оның ішінде мыналарға қатысты қолданыстағы сақтандыру шарттарының болуы туралы ақпарат басқа сақтандырушылармен жасалған, сақтандырылатын АТ-ның.
- - Мәлімделген сақтандыру сомасы және Сақтанушы сақтандыруға бергісі келетін тәуекелдер тізбесі.
- - Тәуекел дәрежесін анықтау және сақтандыру сыйлықақысын есептеу үшін қажетті басқа да ақпарат

11.3. Сақтанушы Сақтандырушының талабы бойынша:

- Сақтанушы - заңды тұлғаның құрылтай және тіркеу құжаттары.
- Сақтанушының немесе оның атынан әрекет етушінің жеке басын куәландыратын құжат.
- Сақтанушы өкілінің өкілеттіктерінің болуы мен көлемін куәландыратын сенімхат немесе өзге де құжат.
- АТ тіркеу құжаттары және сақтандыруға берілетін мүлікті сақтауға қызығушылықтың болуын растайтын құжаттар (АТ мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, көлік құралының электрондық паспортынан үзінді, АТ (ЕҰ) сатып алуды растайтын құжаттар, жалдау (лизинг) шарты және т.б.).
- Сақтандырушымен келісілген көлемдегі және сападағы (форматтағы) АТ жай-күйі туралы фотосуреттер және/немесе бейнематериалдар (Сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы сақтандыруға өтініш берген кезде).
- Сақтандырылатын АТ-ға қатысты басқа сақтандырушылармен жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттарының көшірмелері (бар болса).

Сақтандырушының шешімі бойынша осы бапта келтірілген құжаттар/ақпараттар тізбесі, егер бұл тәуекелді, сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын бағалауға, сондай-ақ зиянның мөлшерін және сақтандыру өтемін алушыны анықтауға әсер етпесе, қысқартылуы мүмкін.

11.4. Сақтандырушы тәуекел дәрежесін айқындау және сақтандыру сыйлықақысын есептеу үшін Шарттардың бірыңғай сақтандыру базасы ұсынатын мәліметтерді сұратуға, алуға және пайдалануға құқылы.

11.5. Осы Ереже негізінде сақтандыру шартын жасасу туралы өтініш жасай отырып, Сақтанушы осы бапта аталған мәліметтер мен ақпаратты Сақтандырушының сұрата алатынына, ала алатынына және пайдалана алатынына өз келісімін береді.

11.6. Сақтандыру шартын жасасу алдында Сақтанушы (оның өкілі) АТ-ны қарау үшін Сақтандырушының өкіліне қоюы тиіс.

11.7. Қарап тексеру нәтижелері бойынша тараптар қол қоятын және Сақтандырушыда сақталатын АТ-ны қарап тексеру актісі жасалады. Сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы мәселені шешуді АТ-ны қарауға және (немесе) қайта қарауға ұсынғанға дейін кейінге қалдыруға құқылы.

11.8. Сақтанушы (оның өкілі) АТ-ны Сақтандырушыға (оның өкіліне) сақтандыру шарты қолданылатын кез келген сәтте және (немесе) Сақтандырушы тиісті талап қойған кезде мәлімделген сақтандыру жағдайын реттеу туралы мәселені шешу үшін қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін қарау (оның ішінде қайта қарау) үшін беруге міндетті.

11.9. Сақтандыру ережесі Сақтанушыға сақтандыру шартында Сақтандырушының Интернет ақпараттық-телекоммуникациялық желісіндегі сайтында Сақтандыру ережесі мәтінінің орналасқан жеріне сілтемені көрсету арқылы беріледі. Ережені көрсетілген тәсілмен алу (Ереженің мәтінін қағазға түсірмей) Сақтанушыны (Пайда алушыны) осы сақтандыру шарттарында көзделген міндеттерден босатпайды. Сақтанушының талабы бойынша Сақтандырушы оған Сақтандыру ережесін оларды электрондық пошта мекенжайына жіберу жолымен қосымша тапсыра алады.

12-БАП. АТ ТЕКСЕРУ АКТІСІ

12.1. АТ-ны қарау актісін Сақтандырушы Сақтанушының (оның өкілінің) қатысуымен жасайды және ол мынадай мәліметтерді қамтиды:

- қозғалтқыштың, шанақтың, шассидің маркасы, моделі, тіркеу нөмірі, сәйкестендіру нөмірі;
- АТ жинақтау және МДҰ болуы;
- АТ-ның жалпы жай-күйі және көрінетін зақымданулардың және (немесе) коррозияның болуы;
- сақтандыру тәуекелін бағалау үшін елеулі мәні бар басқа да мәліметтер.

12.2. Егер қарап тексеру нәтижелері бойынша АТ бөліктерінің немесе бөлшектерінің қандай да бір зақымдануы және (немесе) коррозиясы анықталса, онда АТ қарап тексеру актісінде осындай зақымданулардың сипаты мен дәрежесі көрсетіледі.

Мұндай зақымдануларды және (немесе) коррозияны жою құны сақтандыру өтемінің сомасынан шегеріледі.

12.3. АТ-ны тексеру актісіне қол қою арқылы Сақтанушы (оның өкілі):

- көрсетілген мәліметтер дұрыс және оның қатысуымен тексеру нәтижесінде жасалған фотосуреттер болып табылады;
- АТ-ның сәйкессіздіктері мен зақымданулары тіркелген және олар бойынша шағымдар одан әрі жойылмайды, ал ықтимал шығынды есептеу кезінде оларды қалпына келтіру шығындары алып тасталады;
- оның техникалық жай-күйіне елеулі әсер ететін АТ-ны жөндеу, сондай-ақ сыртқы немесе ішкі жабдықты, оның ішінде интерьер бөлшектерін жетілдіру жағдайында АТ-ны қосымша тексеруге қояды, ал оның құны елеулі өзгерген кезде оны қосымша сақтандыруды жүзеге асырады.

13-БАП. ШАРТТЫҢ КҮШІНЕ ЕНУІ, ОНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ

13.1. Сақтандыру шарты АТ-ны Сақтандырушы (оның өкілі) қарағаннан кейін жасалады. Ерекше жағдайларда Сақтандырушының шешімі бойынша, оның ішінде АТ-ны жүргіріссіз сақтандыру кезінде тексеру жүргізілмеуі мүмкін.

13.2. Сақтандыру шарты, егер онда арнайы талаптар көзделмесе, оған қол қойылған күннен бастап күшіне енеді.

13.3. Сақтандыру шарты тараптармен келісілген мерзімге жасалуы мүмкін.

13.4. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы (Пайда алушы) дереу, бірақ кез келген жағдайда өзіне белгілі болған сәттен бастап 3 (үш) күннен аспайтын мерзімде Сақтандырушыны тәуекелдер дәрежесінің өзгеруіне әкеп соғатын мынадай мән-жайлар туралы:

- АТ-ны иеліктен шығару, кепілге беру және (немесе) оған басқа да тәсілдермен ауыртпалық салу;
- АТ-ның нөмірлік агрегаттарын (шанағын, қозғалтқышын және т.б.) және/немесе тіркеу нөмірлерін ауыстыру;
- қосымша жабдықтарды орнату;
- АТ-ны жалға беру (оның ішінде лизинг, жалға беру);
- құлыптардың кілттерін, АТ-ға қол жеткізудің өзге де құралдарын немесе АТ-дағы тіркеу құжаттарын жоғалтуды, олардың телнұсқаларын (телнұсқаларын) дайындауды;
- оның техникалық жай-күйіне, сондай-ақ сыртқы немесе ішкі жабдықтарды, оның ішінде интерьер бөлшектерін жетілдіруге әсер ететін АТ жөндеу;
- сақтандыру тәуекеліне әсер ететін басқа да мәліметтер.

Осы Ереже бойынша сақтандыру тәуекеліне әсер ететін басқа да мәліметтер деп сақтандыру шартында, сақтандыруға өтініште немесе Сақтандырушының жазбаша сұрау салуында айтылған мәліметтер түсініледі.

13.5. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкелетін мән-жайлар туралы білген сақтандырушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

Егер Сақтанушы (Пайда алушы) сақтандыру шарттарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы.

14-БАП. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ТОҚТАТЫЛУЫ

14.1. Сақтандыру шарты:

14.1.1. Қолданылу мерзімінің аяқталуы.

14.1.2. Бірінші (соңғы) сақтандыру жағдайының басталуы (егер сақтандыру шарты «Бірінші сақтандыру жағдайы бойынша» төлем лимитімен жасалса), Сақтандырушының шартта белгіленген сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемі бойынша міндеттемені орындауы (егер сақтандыру шарты «Сақтандыру сомасы таусылғанға дейін» төлем лимитімен жасалса) немесе орындауы Сақтандырушының «Толық жойылуы» жағдайы бойынша не АТ-ны айдап әкету жағдайы бойынша сақтандыру төлемі бойынша міндеттемелерін орындауы.

14.1.3. Сақтанушының шарттан бас тартуы. Бұл ретте Сақтанушы, егер бас тарту сәтінде сақтандыру жағдайынан өзге мән-жайлар бойынша сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылса, кез келген уақытта сақтандыру шартынан бас тартуға құқылы.

14.1.4. Сақтандырылған АТ сақтандыру жағдайының басталуынан өзге себептер бойынша жоғалуы (жойылуы).

14.1.5. Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы келісім бойынша шартты бұзу.

14.1.6. Осы Ережелерге және (немесе) сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Сақтандырушының бастамасы бойынша шартты бұзу.

14.1.7. Қазақстан Республикасының заңнамасында, осы Ережеде және (немесе) сақтандыру шартында көзделген өзге де жағдайларда шартты тоқтату.

14.2. Сақтандыру шарты 14.1.2-тармақта көзделген негіз бойынша тоқтатылған жағдайда, шарт бірінші (соңғы) сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап тоқтатылды деп есептеледі (егер сақтандыру шарты «Бірінші сақтандыру слайы бойынша» төлем лимитімен жасалса); сақтандыру төлемін жүзеге асыру нәтижесінде шарт бойынша сақтандыру төлемдерінің жиынтық мөлшері шартта белгіленген сақтандыру сомасына тең болған сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап (егер сақтандыру шарты «Сақтандыру сомасы есептелгенге дейін» төлем лимитімен жасалса); нәтижесінде Сақтандырушы «Толық жойылу» шартымен сақтандыру төлемін не АТ айдап әкету (ұрлау) жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап.

14.3. Сақтандыру шарты 14.1.3., 14.1.7-тармақтарында көзделген негіздер бойынша тоқтатылған жағдайда, егер Сақтанушының өтінішінде шартты тоқтатудың неғұрлым кеш мерзімі көрсетілмесе, Сақтандырушы тиісті өтініш берген күннен бастап шарт тоқтатылды деп есептеледі.

14.4. Сақтандыру шарты 14.1.4-тармақта көзделген негіз бойынша тоқтатылған жағдайда, осы бапта көзделген жағдайларда, шарт сақтандырылған АТ жоғалған (жойылған) күннен бастап тоқтатылған болып есептеледі.

14.5. Сақтандыру шарты 14.1.5-тармақта көзделген негіз бойынша бұзылған жағдайда, егер тараптардың келісімінде өзгеше белгіленбесе, шарт қол қойылған күнінен бастап бұзылған болып есептеледі.

14.6. Сақтандыру шарты 14.1.6-тармақта көзделген негіз бойынша бұзылған жағдайда, осы бапта көзделген жағдайларда сақтандыру шарты Сақтандырушының жазбаша хабарламасында көрсетілген күннен бастап, ал тиісті сақтандыру жарнасын төлемеуге байланысты бұзылған жағдайда - осындай сақтандыру жарнасын төлеу үшін белгіленген күннен не Сақтандырушының жазбаша хабарламасында көрсетілген өзге неғұрлым кеш күннен бастап бұзылған болып есептеледі.

14.7. Төленген сақтандыру сыйлықақысын қайтару туралы мәселе сақтандыру шарттарына, сақтандыру төлемдерінің және реттелмеген талаптардың болуына немесе болмауына, сондай-ақ сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған (бұзылған) күнгі жағдай бойынша сақтандырудың жиынтық мерзіміне байланысты шешіледі.

14.8. Бұзылған сәтте реттелмеген талаптар қалған шарт бұзылған жағдайда, сақтандыру сыйлықақысын қайтару есебі талаптар түпкілікті уре-гулданғаннан кейін жүргізіледі.

Егер заңда немесе тараптардың келісімінде өзгеше көзделмесе, 14.1.2, 14.1.6-тармақтарда көрсетілген мән-жайлар бойынша сөйлеуді мерзімінен бұрын тоқтату кезінде, сақтандыру сыйлықақысын қайтару жүргізілмейді.

14.9. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға әкеп соғатын жағдайлар туындағаннан кейін (14.1.1, 14.1.2-тармақтарда көзделген жағдайлардан басқа) мүдделі тарап (Сақтандырушы немесе Сақтандырушы) екінші тараптың атына сақтандыру шарты туралы мәліметтерді, бұзу негіздерін көрсете отырып және растайтын құжаттардың көшірмелерін қоса бере отырып хат жібереді.

14.10. 14.1.3.-14.1.5., 14.1.7-тармақшаларда көрсетілген мән-жайлар бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде, Сақтандырушы сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтару сомасын есептейді.

14.11. Сақтанушы талап ету кредиті (қарызы) шарты бойынша міндеттемелерді мерзімінен бұрын толық орындаған жағдайда, сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғалар болмаған жағдайда, тұтыну кредиті (қарызы) шарты бойынша қарыз алушының міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында жасалған шарттың талаптарына Пайда алушыны ауыстыруға қатысты өзгерістер енгізілуі мүмкін.

15-БАП. САҚТАНУШЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БЕЛГІЛЕРІ БАР
ОҚИҒА БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ МІНДЕТТЕРІ

15.1. Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға басталған кезде Сақтанушы:

15.1.1. АТ-ны оқиға болған жерден ауыстырбай, болған оқиға туралы ішкі істер органдарына, ТЖ-ға немесе өзге де құзыретті органдарға оқиға болған аумаққа және оқиғаның сипатына қарай дереу (оның басталғаны туралы оған белгілі болған сәттен бастап 24 сағаттан аспайтын мерзімде) мәлімдеу және оқиға фактісін растайтын (мән-жайларды көрсете отырып) және тізбесі бар құжаттарды алу зақымданулар.

15.1.2. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға туралы ол болған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабарлауға. Сақтандыру шартында өзге мерзімдер көзделуі мүмкін.

Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғалар туралы барлық өтініштер жазбаша түрде беріледі және оған Сақтанушы немесе осындай оқиғаның басталуының барлық жағдайларын толық білетін оның өкілі не осындай оқиға басталған кезде АТ-ны тікелей басқаратын адам қол қояды. Өтініш Сақтандырушының өкіліне жеке берілуі тиіс, сондай-ақ құжаттың Сақтанушыдан немесе оның өкілінен шыққанын анық анықтауға және оның Сақтандырушыға келіп түскен уақытын белгілеуге мүмкіндік беретін почта, факс, электрондық почта немесе өзге де байланыс құралдары арқылы жіберілуі мүмкін.

15.1.3. Зақымданған АТ-ны (ҚІД-ні) қарау үшін Сақтандырушының өкіліне (ол табылған жағдайда АТ ұсынылатын ұрлау немесе айдап әкету жағдайларын ескеру үшін) және онымен наразылықты реттеу жөніндегі одан арғы іс-қимылдарды келісу үшін ұсыну. Тексеру актісінде Сақтандырушының өкілі белгілемеген зақымдар анықталған кезде немесе қажет болған кезде Сақтандырушының өкілі тағайындаған жөндеу әсерін түзету үшін АТ (БД) қосымша тексеру үшін ұсынады.

15.2. Егер сақтандыру өтеміне өтініш берген тұлға Сақтандырушыға АТ (ЕҰ) не оның қалдықтарын келісілген күні қарау үшін ұсынбаса, Сақтандырушы ол Сақтандырушыға жүгінген кезде осы немесе басқа қарау күнін келіседі.

Сақтандыру төлемі туралы өтініш берген тұлға АТ (ЕҰ) немесе оның қалдықтарын қарау үшін Сақтандырушымен келісілген күні қайта ұсынбаған жағдайда Сақтандырушы мұндай тұлға ұсынған сақтандыру төлемі туралы өтінішті, сондай-ақ оған қоса берілген құжаттарды (өтінішпен бірге тікелей берілген де, кейіннен берілген де) қараусыз қайтаруға құқылы.

15.3. Сақтанушы авариялық комиссарды шақыру және 300 000 (үш жүз мың) теңгеге дейінгі залал сомасы кезінде (егер мұндай шарт сақтандыруда көзделсе) жол полициясы органдарының қатысуынсыз "АТ басқаруға жіберілген адамдардың" басқаруы кезіндегі ЖКО "тәуекелі бойынша сақтандыру оқиғасын ресімдеу үшін Сақтандырушыға өтініш жасауға міндетті. Егер сақтандырылушыға АТ (ЕҰ) залал келтіруге кінәлі үшінші тұлғалар болмаған жағдайда залал өтеледі.

4-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ӨТЕМІ

16-БАП. КЕЛТІРІЛГЕН ЗИЯННЫҢ МӨЛШЕРІН АЙҚЫНДАУ.

16.1. Сақтандыру төлемінің сомасын есептеуді Сақтандырушы келтірілген залалдың мөлшерін, залалды өтеу лимиті мен жүйесін, франшизаны (бар болса), сондай-ақ сақтандырудың өзге де

шарттарын ескере отырып жүзеге асырады.

Шартта **«Сақтандыру сомасы таусылғанға дейін»** өтеу лимиті белгіленеді, яғни сақтандыру сомасы, егер сақтандыру шарттарында **«Бірінші сақтандыру жағдайы бойынша»** өтеу лимиті белгіленбесе, Шарттың қолданылу уақытында болған барлық сақтандыру жағдайлары бойынша Сақтандырушыны өтеудің жиынтық лимиті болып табылады, яғни сақтандыру сомасы Сақтандырушының өтеу лимиті болып табылады. Шарттың бүкіл қолданылу кезеңінде бір сақтандыру жағдайы бойынша. Сақтандырушы Автомобильдің және/немесе Жабдықтың зақымдануының барлық жағдайлары туралы Сақтандырушыға хабарлауға міндетті.

Залалды есептеуді Сақтандырушы немесе құзыретті ұйым (бағалаушы, сот сараптамасы бюросы және т.б.) жүзеге асырады. ауыстыруға жататын бөлшектердің, қосалқы бөлшектердің тозу пайызын ескере отырып, бүлінген Автомобильді және/немесе Жабдықты тексеру қорытындылары бойынша уәкілетті органның қолданыстағы әдістемелері мен ұсынымдарына сәйкес. (**«Ескісі үшін ескісі»**), егер сақтандыру шарттарында сақтандыру жағдайы нәтижесінде ауыстырылуға жататын тораптар мен балалардың тозу пайызы ескерілмеген төлем көзделмесе (**«Ескісі үшін жаңа»**).

«Ескі үшін жаңа» жүйесі бойынша қалпына келтіру жөндеуінің құнын есептеу ТҚК құжаттарының негізінде жүргізіледі.

Ұсынылған құжаттар міндетті түрде:

- атауын, БСН, орналасқан жері және ТҚС банктік деректемелері;
- жүргізілген жұмыстардың түрлері (жөндеу, ауыстыру, бөлшектеу-жинау, бояу және т.б.);
- жүргізілген технологиялық операциялардың атауы;
- әрбір операция (жұмыс) бойынша норма-сағат;
- норма-сағат құны;
- өлшем бірліктерінде пайдаланылған материалдардың саны;
- материалдардың құны;
- бүлінгендерді ауыстыру кезінде пайдаланылған жаңа қосалқы бөлшектердің тізбесі, олардың каталог нөмірі және әрбір бөлшектің құны;
- жұмыстардың жалпы құны.

Егер сақтандыру шарттарында өзгеше көзделмесе, сақтандыру төлемін есептеу кезінде Страховщик «Нақты құн коэффициентін», яғни сақтандыру жағдайы басталған күнгі Автомобильдің және/немесе Жабдықтың нақты (нарықтық) құнының өзгеруін ескере отырып қолданады.

16.2. **«Жолдағы техникалық көмек»** тәуекелі бойынша сақтандыру өтемақысын Сақтандырушы ЖКО/сыну кезінде Автомобильді эвакуациялау, ЖКО орнынан су трансферті, аккумулятор ажыратылған кезде қозғалтқышты іске қосу, доңғалақты ауыстыру, доңғалақтарды айдау, құлыптарды және/немесе Автомобильді жылыту, отын, техникалық және т.б. әкелу бойынша қызметтерді ұйымдастыру жолымен жүзеге асырады сақтандыру шарттарында көзделген көлемде телефон арқылы заң хаттамасы.

16.3. Автомобиль және/немесе Жабдық зақымданған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері мынадай формула бойынша айқындалады:

Сақтандыру төлемі = Залал x НҚК - Франшиза

қайда,

Сақтандыру төлемі - сақтандыру жағдайы басталған кезде төленетін ақша сомасы.

Залал - сақтандыру шарттарына сәйкес өтеу жүйесі бойынша Автомобильді және/немесе Жабдықты қалпына келтіру жөндеуінің құны..

НҚК - сақтандыру сомасының Автомобильдің және/немесе Жабдықтың нақты (нарықтық) құнына сәйкестік коэффициенті. Егер Шарттың талаптарында өзгеше көзделмесе, ҚҚС мына формула бойынша есептеледі:
$$НҚК = \left(\frac{\text{Сақтандыру сомасы}}{\text{Жарамды құн}} \right)$$
 (бұл ретте ҚҚС мәні 0,8-ден 1-ге дейін дөңгелектенеді; ҚҚС ең жоғарғы мәні = 1).

Сақтандыру сомасы - Шарт бойынша Автомобильдің және/немесе Жабдықтың сақтандыру сомасы.

Нақты құны - сақтандыру жағдайы басталған кездегі Автомобильдің және/немесе Жабдықтың

нақты (нарықтық) құны. Нақты (нарықтық) құн - ол бойынша ол тіркелген жердегі нарықты салыстырмалы талдау негізінде бәсекелестік жағдайында иеліктен шығарылуы мүмкін тозуды (пайдалануды) ескере отырып, Автомобильдің және/немесе Жабдықтың неғұрлым ықтимал бағасы.

Франшиза - Сақтандырушыны төлемнің бір бөлігінен (бар болса) босату туралы талап.

16.4. Автомобильді және/немесе Жабдықты айдап әкету, іс жүзінде немесе конструкциялық қирау кезінде, яғни залал мөлшері Автомобильдің және/немесе Жабдықтың нақты (нарықтық) құнының 80 (сексен)% -ына тең немесе одан асатын жағдайда сақтандыру өтемін төлеу мынадай формула бойынша жүргізіледі:

$$\text{Сақтандыру төлемі} = \text{Сақтандыру сомасы} \times \text{НҚК} - \text{ГОТС} - \text{Франшиза} - \text{Сақтандыру төлемдері}$$

Сақтандыру төлемі - сақтандыру жағдайы басталған кезде төленетін ақша сомасы.

ҚҚС - сақтандыру сомасының Ав-автомобиль және/немесе Жабдықтың нақты (нарықтық) құнына сәйкестік коэффициенті. Егер Шарттың талаптарында өзгеше көзделмесе, ҚҚС мына формула бойынша есептеледі: $\text{НҚК} = \left(\frac{\text{Сақтандыру сомасы}}{\text{Жарамды құн}} \right)$ (бұл ретте ҚҚС мәні 0,8-ден 1-ге дейін дөңселектенеді; ҚҚС ең жоғары мәні = 1).

Сақтандыру сомасы - Шарт бойынша Автомобильдің және/немесе Жабдықтың сақтандыру сомасы.

Нақты құны - сақтандыру жағдайы басталған кездегі Автомобильдің және/немесе Жабдықтың нақты (нарықтық) құны. Нақты (нарықтық) құн - нарықты салыстырмалы талдау негізінде ол бәсекелестік жағдайында иеліктен шығарылуы мүмкін тозуды (пайдалануды) ескере отырып, Автомобильдің және/немесе Жабдықтың неғұрлым ықтимал бағасы.

ГОТС - болашақта қосалқы бөлшектер ретінде сатылуы мүмкін Автомобиль/Жабдық элементтері. ГОТС оларды Сақтандырушыға берген жағдайда есептеу кезінде қолданылмауы мүмкін;

Франшиза - Сақтандырушыны төлемнің бір бөлігінен (бар болса) босату туралы талап.

Сақтандыру төлемдері - Шарт бойынша бұрын жүргізілген төлемдер.

16.5. Автомобиль және/немесе Жабдық **зақымданған кезде:**

- сақтандыру жағдайынан зақымдалуы туындамаған агрегаттар мен бөлшектерді қалпына келтіру жөндеу немесе ауыстыру, сондай-ақ жүргізілуі технологиялық қажеттіліктен туындамаған жұмыстардың құны (жанасқан беттерді бояу, жөндеу орнына бөлшектерді ауыстыру және т.б.);

- жөндеу технологиясында көзделмеген жұмыстар;

- егер Сақтанушы сақтандыру жағдайы басталғанға дейін жөнделген Автомобильді және/немесе Жабдықты Сақтандырушыға тексеруге ұсынбаса, сақтандыру жағдайы басталғанға дейін туындаған зақымдануларды немесе ақауларды жоюға бағытталған шығыстар (оның ішінде Шарттың қолданылуы басталғанға дейін болған агрегаттар мен бөлшектерді қалпына келтіру жөндеуі немесе ауыстыру);

- Шарт жасасу сәтінде АТ-ны тексеру актісінде тіркелген зақымдарды жоюға бағытталған шығыстар, олар жойылған және бұл туралы Сақтандырушыға хабарланған жағдайларды қоспағанда;

- Автомобильді қалпына келтіру жөніндегі жұмыстарды жүргізудің жеделдігінен туындаған қосымша шығындар;

- істен шыққан немесе зақымдалған аккумуляторлық батареяны, генераторды немесе электр жабдығының басқа да бөлшектерін ауыстыру құны, егер бұл сыну немесе зақымдану стр-х жағдайынан туындамаса;

- Автомобиль корпусына салынған аэрография элементтерінің және зауыт көздемеген жапсырмалардың құны;

- егер Автомобильді және/немесе Жабдықты сақтандыруға мұндай жағдайда қабылдмаса, жоқ, жиынтықталмаған, жарамсыз немесе Автомобиль жүрісіне сәйкес келмейтін бөлшектерге ауыстырылған, сондай-ақ болмауы немесе зақымдануы қаралып отырған сақтандыру жағдайына тікелей әсер етпейтін бөлшектер мен агрегаттарды қалпына келтіру жөндеуінің (ауыстыру) құны Тексеру актісінде арнайы ескертілді және сақтандыру сомасын анықтау кезінде ескерілді.

Жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде сақтандыру жағдайынан туындаған жасырын зақымдар мен ақаулар анықталған жағдайда Сақтанушы бұл туралы Сақтандырушыға оларды жою

басталғанға дейін жазбаша хабарлауға міндетті. Сақтандырушы жасырын зақымданулар мен ақауларды жою жөніндегі шығыстарды, егер олар өзінің келісімінсіз жүргізілсе немесе егер Автомобиль жүрісі зақымданған Автомобильді және/немесе Жабдықты Сақтандырушы қарап шыққан немесе тексерген сәттен бастап 500 (бес жүз) километрден астам болған жағдайда өтемейді.

Сақтандыру өтемін есептеу кезінде оның сомасынан:

- сақтандыру жағдайынан туындамаған АТ агрегаттары мен бөлшектерін қалпына келтіру немесе ауыстыру құны, сондай-ақ сақтандыру жағдайы басталғанға дейін туындаған зақымдарды немесе ақауларды жою құны (оның ішінде сақтандыру шартының қолданылуы басталғанға дейін зақымдалған АТ агрегаттары мен бөлшектерін қалпына келтіру немесе ауыстыру), егер Сақтанушы сақтандыру жағдайы басталғанға дейін АТ Сақтандырушыны тексеруге;

- жоқ, жиынтықталмаған, ақаулы немесе осы АТ-ның жүрісіне сәйкес келмейтін тозған бөлшектерге ауыстырылған, сондай-ақ болмауы немесе зақымдануы қаралып отырған сақтандыру жағдайына тікелей қатысы жоқ бөлшектер мен агрегаттарды қалпына келтіру (ауыстыру) құны, егер АТ-ны мұндай жағдайда сақтандыруға қабылдау Актіде арнайы ескертілмеген болса тексеру және сақтандыру сомасын айқындау кезінде ескерілген.

Егер сақтандыру шартын жасасқаннан кейін АТ қандай да бір тораптары, бөлшектері немесе агрегаттары (жаңғыртылған, қайта боялған), бұл оларды қалпына келтіру-жөндеу құнының ұлғаюына әкеп соқты, бұл ретте (жаңғыртылған) тораптар, бөлшектер, агрегаттар немесе жаңа бояу МДҰ ретінде сақтандырылмаған және (немесе) Сақтандырушы ауыстыру (жаңғырту, бояу) фактісі туралы хабардар етілмеген болса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жасасу кезінде белгіленген тораптарды, бөлшектер мен агрегаттарды қалпына келтіру жөндеуінің құнын негізге ала отырып, өтемақы төлейді (сақтандыру шартын қосу сәтінде АТ шанақ бөлшектеріне түсірілген бояу құны).

АТ-ның толық нақты немесе сындарлы жойылуы кезінде, яғни залалдың мөлшері (мәлімделген сақтандыру жағдайы бойынша, сондай-ақ бұрын мәлімделген және реттелмеген барлық сақтандыру жағдайларын ескере отырып, олар бойынша зақымданулар жойылмаған және сақтандыру шартына сәйкес өтеуге жататын өзге де шығыстарды қоса алғанда) АТ-ның жылдық құнының 80% -ына тең немесе одан асатын болса, сақтандыру өтемақысын төлеу «Толық икемділік» шарттарында жүргізіледі.

16.6. Сақтандырушы зақымдалған Автомобильді және/немесе Жабдықты қалпына келтіру-жаңарту жөндеуін ұйымдастыру арқылы сақтандыру шарттары бойынша есептелген сақтандыру өтемі шегінде заттай түрде залалды өтеуге құқылы.

Қалпына келтіру жөндеуінің (табиғи нысанда ұсынылатын өзге де қызметтер) құнын төлеу Автомобильге және/немесе Жабдыққа қалпына келтіру жөндеуін жүргізген ұйымның шотына тікелей жүргізіледі. Қалпына келтіру жөндеуіне ақы төлеу үшін сақтандыру төлемі жеткіліксіз болған жағдайда Сақтанушы жеткіліксіз соманы дербес өтейді.

Сақтанушы мен жөндеуді жүргізген ұйым арасында туындайтын жөндеу мерзімдері мен сапасы жөніндегі талаптарды қоса алғанда, барлық келіспеушіліктерді Сақтанушы өз бетінше реттейді.

16.7. Сақтанушы сақтандыру өтемін алғаннан кейін Сақтандырушының талап етуі бойынша оған қалпына келтіру жөндеу барысында ауыстырылған Автомобиль және/немесе Жабдықтың бөлшектерін, тораптарын және агрегаттарын беруге міндетті. Бас тартқан жағдайда Сақтандырушы төлемнің тиісті бөлігін (мұндай бөлшектердің, тораптар мен агрегаттардың, сондай-ақ оларды қалпына келтіру жұмыстарының құнын) қайтаруды талап етуге құқылы.

16.8. Қалпына келтіру жөндеу жүргізілгеннен кейін Автомобиль және/немесе Жабдық кейінгі сақтандыру жағдайы басталғанға дейін (оның ішінде Сақтандырушыда үздіксіз сақтандыру кезінде келесі сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы басталғанға дейін) қарау үшін Сақтандырушыға ұсынылуы тиіс. Өзге жағдайда бүлінуі алдыңғы сақтандыру жағдайларын реттеу кезінде тіркелген егжей-тегжейлер бойынша шағымдар одан әрі қарауға қабылданбайды және мұндай шағымдар бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

16.9. Автомобиль және/немесе Жабдық іс жүзінде немесе конструктивті жойылған жағдайда Страховщик Сақтанушы оған үшінші тұлғалардың кез келген құқықтары мен талаптарынан бос Автомобиль және/немесе Жабдықты бергеннен кейін, сондай-ақ олармен әрекет жасауға қандай

да бір тыйым салулар мен шектеулер болмаған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырады. Бұл ретте бүлінген Автомобильді және/немесе Жабдықты Сақтанушының есебінен беру Сақтандырушы көрсеткен орында және мерзімде жүзеге асырылады.

16.10. Егер ұрлау немесе айдап әкету сәтінде Автомобиль автомобиль сигнализациясымен жабдықталмаған не мұндай жүйе ажыратылған немесе жұмыс істемейтін жағдайда болған жағдайда, Страховщик сақтандыру өтемінің мөлшерін өтеуге жататын соманың 50 (елу)% -ға азайтуға құқылы. Егер сақтандыру шартын жасасу сәтінде Автомобиль автомобиль сигнализациясымен жабдықталмаған болса, онда Сақтанушы оны орнатқан жағдайда Сақтандырушыға сақтандыру слу-шайы басталғанға дейін тексеру үшін Автомобиль беруі тиіс, керісінше жағдайда Автомобиль автомобиль сигнализациясымен жабдықталмаған болып есептеледі.

16.11. Ұрланған немесе ұрланған Автомобиль және/немесе Жабдық үшін өтемақы төлеу Автомобиль және/немесе Жабдық табылмаған және іздестіруде болған жағдайда ұрлау (ұрлау) фактісі бойынша қозғалған қылмыстық істі тергеу аяқталғаннан кейін шығарылады. Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы келісім бойынша сақтандыру өтемін төлеудің неғұрлым ұзақ мерзімі көзделуі мүмкін.

16.12. Сақтанушыға ұрланған немесе ұрланған Автомобильдің және/немесе сақтандыру өтемі төленген Жабдықтың табылғаны туралы ақпарат түскен жағдайда, Сақтандырушы 2 (екі) апта ішінде Сақтандырушыға алынған сақтандыру өтемін қайтаруға не Сақтандырушыға беруге (оның өкіліне) сатудан алынған соманы иеліктен шығару және Сақтандырушыға аудару құқығы бар сенімхатты қоса алғанда, барлық құжаттармен бірге табылған Авто-мобиль және/немесе Жабдық, сондай-ақ қажет болған жағдайда осы Автомобильдің тіркеу есебін қайта қалпына келтіру.

16.13. Егер сақтандыру жағдайы нәтижесінде келтірілген залалды үшінші тұлға өтесе, Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша өтеуге жататын сома мен Сақтанушы үшінші тұлғадан алған сома арасындағы айырманы ғана өтейді.

16.14. Сақтандырушы сақтандыру өтемінің сомасынан төлеу мерзімі басталған немесе болашақта басталатын сақтандыру жарналарын ұстап қалуға құқылы.

16.15. Сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.

17-БАП. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БЕЛГІЛЕРІ БАР ОҚИҒАНЫ ӘКЕЛГЕН КЕЗДЕ САҚТАНДЫРУШЫҒА ҰСЫНЫЛАТЫН ҚҰЖАТТАР

17.1. Сақтандыру өтемін төлеу туралы шешім қабылдау үшін Сақтанушы (Пайда алушы) Сақтандырушыға мынадай құжаттарды:

17.1.1. Сақтандырушы ұсынған нысан бойынша өз әрекетінің мән-жайларын егжей-тегжейлі сипаттай отырып, сақтандыру жағдайы туралы жазбаша өтініш.

17.1.2. Сақтандыру шарты.

17.1.3. Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісін растайтын уәкілетті органдар берген құжат немесе құжаттар:

- әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қаулының және хаттаманың көшірмелері, егер көрсетілген құжаттардың құрамы міндетті болып табылса, оның ішінде ЖКО-ның себебі болған заң бұзушылықтар бойынша басқа тұлғаларға (ЖКО-ға қатысушылар, жолға қызмет көрсететін ұйымдар және т.б.) қатысты жасалғандар, сондай-ақ алкогольдік ішімдіктердің болуын куәландыру актісінің көшірмесі егер тиісті куәландыру жүргізу қолданыстағы заңнаманың талаптарына сәйкес болса немесе;

- мәлімделген қылмыстың фактісі, мән-жайлары және себептері туралы қылмыстық іс бойынша тергеу жүргізу барысында уәкілетті органдар жасаған (ресімдеген) құжаттардың көшірмелері (оқиға орнын тексеру хаттамасы, АТ кілттерін және (немесе) құжаттарын алып қою хаттамасы,

АТ-дан алынған кілттерді және (немесе) құжаттарды көмір ісінің материалдарына қосу туралы қаулы, айғақтар) куәгерлер және т.б.) немесе;

- мемлекеттік өртке қарсы қызметтің қорытындысы не өрттің себебін көрсете отырып, қылмыстық іс қозғау немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулының куәландырылған көшірмесі немесе;

— қар, мұз, құрылыс конструкциялары мен материалдары, ағаштар құлаған кезде - ғимаратқа қызмет көрсетуге (құрылыс жұмыстарын жүргізуге, ағаштардың жай-күйіне) жауапты ұйымнан анықтама немесе мәлімделген бүлінудің басталу мән-жайлары, алынған зақымдар көрсетілген өзге де құжат, сондай-ақ ғимаратқа қызмет көрсететін ұйым не құрылыс жұмыстарын жүргізуге жауапты ұйым немесе ағаштардың жай-күйі туралы мәліметтер. үшінші тұлғалардың қасақана немесе абайсызда құқыққа қарсы іс-әрекеттері нәтижесінде шығып кеткен немесе құлаған заттың зақымдануына байланысты күрделі жағдайлар бойынша - АТ-ның зақымдану фактісі бойынша ішкі істер органдарынан анықтама немесе қылмыстық іс (әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс) қозғау туралы немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулының куәландырылған көшірмесі; көлік дөңгелектерінің астынан қиыршықтас, тастар және басқа да қатты фракциялар лақтырылуына байланысты жол-көлік оқиғасы ретінде сараланатын сақтандыру жағдайлары бойынша - егер көрсетілген құжаттарды жасау міндетті болып табылса, әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қаулының (ұйғарымның) және хаттаманың көшірмелері (жол полициясы органдары куәландырған), оның ішінде басқа адамдарға (ЖКО қатысушыларына, жолға қызмет көрсететін ұйымдарға және т.б.) қатысты жасалған немесе;

- метеорологиялық (сейсмологиялық) қызметтен тиісті дүлей зілзаланың немесе басқа да туыстық құбылыстың әсер ету орны мен уақыты туралы мәліметтерді растайтын анықтама немесе;

- АТ зақымдану фактісі бойынша ішкі істер органдарының анықтамасы немесе қылмыстық істі (әкімшілік құқық бұзушылық туралы істі) қозғау немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулының куәландырылған көшірмесі немесе;

- жолға (тұрақ, топырақтың құлауы орын алған өзге де құрылыс) қызмет көрсететін ұйымнан анықтама немесе берілген оқиғаның мән-жайлары, АТ алған зақымданулардың сипаты туралы және мүйізге, тұраққа немесе өзге де құрылысқа қызмет көрсететін ұйым туралы ақпаратты қамтитын өзге де құжат;

- қауіпті объектіні пайдаланатын ұйымнан анықтама немесе мәлімделген оқиғаның мән-жайлары, АТ алған зақымданулардың сипаты туралы және қауіпті объектіні пайдаланатын ұйым туралы ақпаратты қамтитын өзге құжат немесе;

- сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу жағдайын және залалдың мөлшерін растайтын сараптама ұйымдары мен құзыретті органдардың өзге де қорытындылары;

- айдап әкету жағдайында - АТ тіркеу құжаттары (тіркеу туралы куәлік немесе оларды алмастыратын құжаттар), сондай-ақ АТ құлыптарының түпнұсқалық кілттерінің толық жинағы. Егер көлік құралының тіркеу туралы куәлігі және (немесе) паспорты қылмыстық іс жүргізуші анаға қоса тіркелген жағдайда, Сақтанушы тергеу жүргізетін орган куәландырған көрсетілген құжаттардың көшірмелерін ұсынуға міндетті.

17.1.4. Ұрланған АТ-ны іздестірудің және қылмыстық істі тергеудің нәтижелері туралы уәкілетті органдардың құжаттары - ұрлау немесе айдап әкету туралы өтінішпен жүгінген кезден бастап 10 (он) күннен кешіктірілмей.

7.1.5. Зиянның мөлшерін растайтын құжаттар (актілер, калькуляциялар, шоттар және т.б. - «Ескі үшін жаңа» өтеу жүйесі қолданылған жағдайда).

17.1.6. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырылған АТ-ны басқарған Сақтанушы мен Жүргізушінің жеке басын растайтын құжаттар.

17.1.7. Сақтандырылған АТ-ны басқару құқығын растайтын құжаттар сақтандыру оқиғасының белгілері бар оқиға басталған кезде, оның ішінде туындаған оқиға кезіндегі еңбек не кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырған кезде оны басқарған Жүргізуші.

17.1.8. АТ-ға тіркеу құжаттары (тіркеу туралы куәлік/көлік құралының паспорты не оларды алмастыратын құжаттар), сондай-ақ осы АТ құлыптарының түпнұсқалық кілттерінің толық жиынтығы. Егер АТ тіркеу туралы куәлік және (немесе) паспорты қылмыстық іс материалдарына қоса тіркелген жағдайда, Сақтанушы тергеу жүргізетін орган куәландырған көрсетілген құжаттардың көшірмелерін ұсынуға міндетті.

17.1.9. Сақтандырылған АТ-ға қатысты басқа сақтандырушылармен жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттарының көшірмелері (бар болса).

17.1.10. Сақтандыру өтемін төлеу туралы өтініш (банктік деректемелерін көрсете отырып), заңды тұлғалар үшін - қаржы құжаттарына қол қоюға құжатпен расталған құқығы бар басшы немесе тұлға қол қойған және ұйымның мөрімен расталған;

17.1.11. Егер өтініш өкіл арқылы берілсе, онда өтініш беруші тұлғаның және төлем алушының құжаттары, сондай-ақ өкілдің өкілеттігін растайтын құжаттар (Сақтанушы (Пайда алушы) - жеке тұлғаның өкіліне қатысты нотариалды куәландырылған сенімхат немесе Сақтанушы (Пайда алушы) - заңды тұлға растаған сенімхат) ұсынылады төлем алу құқығы).

17.2. Сақтандырушының шешімі бойынша осы бапта келтірілген құжаттар тізбесі, егер бұл тәуекелді бағалауға, сақтандыру жағдайының басталу фактісіне, сондай-ақ зиянның мөлшерін айқындауға және сақтандыру өтемін алуға әсер етпесе, қысқартылуы мүмкін.

17.3. Сақтандырушы барлық қажетті құжаттардың түпнұсқаларын алғаннан кейін 30 (отыз) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде Сақтанушының шағымын қарауға және не жарғылық өтемді төлеуге, не сақтандыру өтемін төлеуден негізделген толық немесе ішінара бас тартуды ұсынуға міндетті.

17.4. Егер сақтандыру төлемі, сақтандыру төлемінен бас тарту немесе оның мөлшерінің өзгеруі қылмыстық, азаматтық іс не әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша іс жүргізу нәтижелеріне байланысты болса, сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау және (немесе) сақтандыру төлемін жүзеге асыру мерзімін Сақтандырушы аталған іс жүргізу аяқталғанға дейін немесе сот шешімінің (үкімінің немесе өзге қаулысының) күшіне енгенге дейін ұзартуы мүмкін.

17.5. Сақтанушы (Пайда алушы) банк деректемелерін, сондай-ақ сақтандыру төлемін қолма-қол ақшасыз ретпен жүзеге асыру үшін қажетті басқа да мәліметтерді ұсынбаған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыру мерзімі Сақтандырушы ука-бос мәліметтерді алғанға дейін ұзартылады.

17.6. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдау үшін жеткіліксіз құжаттарды және (немесе) Сақтандыру ережесінің және (немесе) сақтандыру шартының талаптарына сәйкес тиісінше ресімделмеген құжаттарды ұсыну фактісі анықталған жағдайда, Страховщик жетіспейтіндердің және (немесе) сақтандыру төлеміне өтініш берген тұлғаны бұл туралы хабардар етеді) тиісті түрде ресімделмеген құжаттар 15 (бес) жұмыс күні ішінде.

18-БАП. САҚТАНДЫРУ ӨТЕМІН ТӨЛЕУДЕН БАС ТARTУ ҮШІН НЕГІЗДЕР

18.1. Егер Сақтанушы, Жүргізуші немесе Пайда алушы:

- Сақтандыру шарты бойынша міндеттерді саналы түрде орындамаған (бұзған).

- Сақтандырушыға осы Ережеде көзделген және сақтандыру өтемін төлеу туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды (заттарды) ұсынбады немесе осы Ережеде көрсетілген жалпы қабылданған талаптарды және (немесе) талаптарды бұза отырып ресімделген құжаттарды ұсынбады.

18.2. Сақтандырушы сақтандыру жағдайынан болуы мүмкін залалдарды азайту үшін Сақтандырушының, Жүргізушінің немесе Пайда алушының қасақана ақылға қонымды және оған қол жетімді шаралар қолданбауы салдарынан туындаған залалдарды өтеуден босатылады.

18.3. Егер сақтандыру шартында тікелей өзгеше көзделмесе, мыналар салдарынан болған залал өтелуге жатпайды:

18.3.1. Ядролық жарылыстың, радиацияның және радиоактивті зақымданудың әсері.

18.3.2. Әскери іс-қимылдар, сондай-ақ маневрлер немесе өзге де әскери іс-шаралар.

18.3.3. Азаматтық соғыс, халықтық толқулар немесе ереуілдер.

18.3.4. Мемлекеттік органдардың рұқсатымен сақтандырылған АТ-ны алып қою, тәркілеу, реквизициялау, тыйым салу немесе жою.

18.4. Егер Сақтанушы сақтандыру шартын жасасу кезінде немесе оның қолданылуы кезінде көрінеу жалған мәліметтер жасаса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды және қолданылып жүрген заңдарда көзделген зардаптарды қолдануды талап етуге құқылы.

5-БӨЛІМ. ӨЗГЕ ДЕ ЕРЕЖЕЛЕР

19-БАП. КЕРІ ТАЛАП ЕТУ (СУБРОГАЦИЯ) ҚҰҚЫҒЫ.

19.1. Сақтандыру өтемін төлеген Сақтандырушыға Сақтанушының сақтандыру нәтижесінде өтелген залал үшін жауапты тұлғаға талап қою құқығы төленген сома шегінде ауысады.

19.2. Сақтанушы Сақтандырушыға барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге, оған барлық мәліметтерді хабарлауға және Сақтандырушының осы бөлімде көзделген талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық әрекеттерді (зақымданған АТ-ны кінәлі тараптың қатысуымен қосымша тексеруге ұсынуға және т.б.) жүргізуге міндетті.

19.3. Егер Сақтанушы Сақтандырушы өтеген шығындар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартса немесе Сақтандырушының (Пайда алушының) кінәсінен осы құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, онда Сақтандырушы сақтандыру өтемақысын төлеуден толық немесе тиісті бөлігінде босатылады және төленген өтем сомасын қайтаруға құқығы бар.

19.4. Сақтандырушы төленген өтемді қайтару туралы талап қоюға құқылы, егер ол үшін заңнамада немесе осы Ережеде көзделген негіздер туындаса немесе анықталса.

20-БАП. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

20.1. Сақтандыру шартынан туындайтын дауларды тараптар міндетті түрде сотқа дейін жазбаша талап-шағым жіберу жолымен шешеді.

20.2. Дау сотқа дейінгі тәртіппен шешілмеген жағдайда дауларды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сот шешеді.

20.3. Сақтандырушы Сақтанушының (Пайда алушы) атына осы Ережеге сәйкес жіберетін барлық хаттар мен хабарламалар мынадай талаптардың бірі сақталған кезде тиісінше жіберілген болып есептеледі:

20.3.1. Хабарлама сақтандыру шартында немесе сақтандыру жағдайы туралы хабарламада көрсетілген мекенжай бойынша почта жөнелтімімен жіберілді.

20.3.2. Хабарлама СМС-хабарлама немесе сақтандыру шартында немесе Сақтанушының (Пайда алушының) атынан берілген байланыс деректері бар өзге құжатта (хабарлама, төлемге өтініш)

көрсетілген телефон немесе мекенжай бойынша хабарламаларды жіберудің өзге сервисін пайдалана отырып хабарлама түрінде жіберіледі.

20.3.3. Хабарлама сақтандыру шартында немесе сақтандыру жағдайы туралы хабарламада көрсетілген электрондық пошта мекенжайы бойынша электрондық пошта хабарламасы түрінде жіберілді.

20.4. Мекенжайлар және (немесе) деректемелер өзгерген жағдайда Сақтанушы (Пайда алушы) Сақтандырушыға бұл туралы алдын ала хабарлауға міндетті. Егер Сақтандырушы екінші тараптың мекен-жайының және (немесе) деректемелерінің өзгергені туралы алдын ала хабардар етілмесе, онда Сақтанушыға (Пайда алушыға) бұрынғы белгілі мекен-жайға жіберілген барлық хабарламалар мен хабар бұрынғы мекен-жайға түскен күннен бастап алынған болып есептеледі.